

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 99, 681 / 313, 407 / 315, 416

Čtení: Sk 9, 1 – 9

Text: 1 S 3, 1 – 10 *Mládenec Samuel vykonával službu Hospodinovu pod dohledem Élího. V těch dnech bylo Hospodinovo slovo vzácné, prorocké vidění nebylo časté. Jednoho dne ležel Élí na svém místě. Oči mu začaly pobašínat, takže neviděl. Boží kaban ještě nezhasl a Samuel ležel v Hospodinově chrámě, kde byla Boží schrána. Hospodin zavolal na Samuela. On odpověděl: "Tu jsem." Běžel k Élímu a řekl: "Tu jsem, volal jsi mě." On však řekl: "Nevolal jsem, lehni si zase." Šel si tedy lehnout. Ale Hospodin zavolal Samuela znovu. Samuel vstal, šel k Élímu a řekl: "Tu jsem, volal jsi mě." On však řekl: "Nevolal jsem, můj synu, lehni si zase." Samuel ještě Hospodina neznal a Hospodinovo slovo mu ještě nebylo zjeveno. A znovu, potřetí, zavolal Hospodin Samuela. On vstal, šel k Élímu a řekl: "Tu jsem, volal jsi mě." Tu Élí pochopil, že mládence volá Hospodin. I řekl Élí Samuelovi: "Jdi si lehnout; jestliže tě zavolá, řekneš: Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší." Samuel si tedy šel lehnout na své místo. A Hospodin přišel, stannul a zavolal jako předtím: "Samueli, Samueli!" Samuel odpověděl: "Mluv, tvůj služebník slyší."*

„Tu jsem, volal jsi mě.“ Tato slova vyslovil mládenec, mládežník, prostě dospívající kluk Samuel, když k němu promluvil Hospodin. Tak jsme to četli. Při četbě Starého zákona jsme nakloněni si myslet, že v biblických dobách to bylo docela běžné, že Pán Bůh k lidem mluví. V Bibli prostě Bůh mluví prakticky pořád. Ale odpovídá to i naší osobní životní zkušenosti? Mluví k nám Pán Bůh? Myslím, že to není úplně běžná zkušenost. Ale to není ani v té bibli. I tam se dočteme: „V těch dnech bylo Hospodinovo slovo vzácné, prorocké vidění nebylo časté.“ Nicméně, to neznamena, že by Bůh k člověku nemluvil. Jen je potřeba se naučit poznávat, jak mluví a jak mu lze naslouchat. I Samuel se to musel naučit. Ani on dosud neměl žádnou zkušenost s mluvícím Hospodinem. Vlastně vůbec neočekává, že by někdy mohlo dojít k nějakému promluvení, k nějakému oslovení Bohem. Samuel prostě koná službu ve svatyni, protože má za úkol udržovat náboženský kult, protože se učí na kněze, a protože někdo to prostě dělat musí. Ale, jak čteme, „Samuel ještě Hospodina neznal a Hospodinovo slovo mu ještě nebylo zjeveno.“ A vlastně by se s Bohem nepotkal nikdy, pokud by se mu Hospodin sám nedal poznat.

A tak, když k tomu skutečně došlo a Pán Bůh ho oslovil, tak Samuela ani nenapadlo jiné vysvětlení než to, že na něj promluvil kněz Élí. Pochopitelně. Zpravidla jen lidé, kteří trpí nějakou duševní poruchou, mají hned po ruce prvoplánové vysvětlení, že s nimi mluví Bůh. Samuel nikoliv. V tom je nám blízký a rozumíme mu. Přesto, i když on sám to zatím neví, tak se právě setkal s Bohem.

Nevíme, jak to Hospodinovo oslovení vypadalo v praxi. V podstatě je tu popsáno jako poznání, že mě někdo osobně volá. Že zná moje jméno, tedy zná mě samého a že to, co slyším, je určeno právě pro mě a že se po mně žádá nějaká interakce. Z textu je ovšem také patrné, že Samuel to nepokládal ani za něco nadpřirozeného. Z jeho pohledu se jednalo o běžnou životní situaci. Měl za to, že k němu prostě mluví kněz Élí. Člověk nemusí ihned poznat, že v jeho životě zasáhnul a jedná Bůh. Často to pozná až zpětně. Ale tím se vlastně učí, že Bůh k němu opravdu mluví.

Samuel ještě Hospodina neznal, ale učil se ho slyšet. Až na počtvrté dovedl na Boží zavolání odpovědět. Bůh k nám může promlouvat i tehdy, když na to ještě vůbec nejsme připraveni. Jako třeba když Kristus oslovil apoštola Pavla. Ani on Krista neznal. Respektive, znal, ale nesnášel ho. Nesnášel ani křesťany. Ježíš ho ovšem zastavil. Pavel si to také neuměl hned všechno srovnat v hlavě a potřeboval nějaký čas, aby se s Božím zastavením ve svém životě vyrovnal. Tak jako mladý Samuel teprve na potřetí pochopil, s kým má tu čest a o co se tu jedná.

U Samuela i u Pavla vidíme jistou nečekanost, s jakou k nim Bůh promluvil a doslova je překvapil. Ale mě v tuto chvíli nejde o nějaký apel na vás, abyste byli vždy připraveni naslouchat Bohu. Spíš vidím v bibli potěšení, že i když to nečekáme, Bůh si nás přesto najde. Ale pak už skutečně záleží i na té naší vlastní reakci.

Může se totiž stát – ne že Boží oslovení vůbec nečekáme – ale naopak, že máme už dopředu jasnou představu, jak k nám může Pán Bůh promluvit, a pak ho právě kvůli té naší utkvělé představě neslyšíme. Vzpomeňte si, jak Pán Bůh vychovával proroka Eliáše. „Veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin ani v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný.“ A teprve to byl Hospodin. Nebo vzpomeňte na syrského Námána. Jaké ten měl představy o Božím působení a o jednání proroka Eliši: „Hle“, říkal si Námán: „Zajisté ke mně vyjde, postaví se a bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, bude mávat rukou směrem k posvátnému místu, a tak mě zbaví malomocenství.“ Ale Bůh s ním jednal úplně jinak. „Běž se pořádně vykoupat tady do Jordánu a budeš čistý!“ I Ježíš vyprávěl podobenství o tom, že Syna člověka nečekaně potkáváme v lidech hladových, pocestných, nahých, nemocných a vězňených. Stejně tak mládeneček Samuel si myslí, že s ním mluví kněz Élí. Budiž. Kolikrát už jsme si i my mysleli, že jsme mluvili s přítelem, že jsme četli nějakou dobrou knihu, že jsme viděli zajímavý obraz, nebo že nás jen tak něco napadlo. A skutečně to nemusí být nic víc, než jen to. A hledáme-li v tom něco víc, měly by nás brzdit střízlivé pochybnosti. Nic to nebylo, jdi si zase lehnout. Kněz Élí je sice rozespálý, ale Samuela velmi střízlivě uzemňuje: „Nevolal jsem tě, lehni si zase.“ Teprve po neodbytnosti Božího volání se Élí rozpomene i na možnost, že by se opravdu Samuelovi mohl ozvat Hospodin. A poradí mu, jak se zachovat. „Jdi si lehnout; jestliže tě zavolá, řekneš: Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší.“ Nic víc Samuel dělat nemusí. Nemusí Hospodinovo slovo znovu přivolávat, nemusí si uměle navozovat stav, v němž by byl pro Hospodina lépe oslovitelný. Jenom trpělivě vyčkává, jestli ta chvíle přijde znovu a pak nechá Pána Boha mluvit a sám bude jenom naslouchat. A Hospodin skutečně přišel, stanul a zavolal jako předtím: "Samueli, Samueli!" A Samuel už věděl, jak zareagovat. Začíná svou první skutečně naslouchající modlitbu prosbou: "Mluv, tvůj služebník slyší."

My se často modlíme stylem: „Pane Bože, teď mi do toho nemluv, protože teď mluvím já. Já se chci modlit, a to znamená, že ti chci něco říct.“ Samuelova modlitba je jiná. „Mluv, tvůj služebník slyší.“ Je v tom kus žalmistovy touhy: „Bože, nebuď zticha, nemlč, Bože, nezůstávej v klidu!“ Ž 83,2 Je v tom i kus očekávání: Pane, co pro mě máš? Samuela Bůh oslovil jako první, ale teprve, až mu Samuel odpověděl a začal Bohu soustředěně naslouchat, dověděl se, co mu Hospodin chce říci. Někdy stále jen čekáme na Boha, až k nám promluví, ale možná, že ho vůbec nepouštíme ke slovu a Bůh čeká na nás, až mu začneme skutečně naslouchat. A tomu je potřeba se stále učit.

Modlitba: *Pane, toužíme tě znát, toužíme zaslechnout tvůj hlas. Prosíme, uť nás tě slyšet a poslouchat. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane náš, děkujeme za tvé slovo, za svědectví Písma svatého, za evangelium, za kázání slova Božího. Dej, at' získáváme moudrost srdce a posilu víry na cestě života. Prosíme, dej, at' se s tebou nemíjíme a at' se ti nevyhýbáme. Přimlouváme se za všechny kazatele evangelia, za duchovní pastýře, za ty, kdo stojí v čele nebo vedou druhé. Prosíme, aby dobře znali tvůj hlas, aby se nechali tebou vést a poslouchali více tebe než lidi. Prosíme, povolávej si nové služebníky a služebnice, kteří by věrně konali kazatelskou i jinou službu v církvi. Prosíme, povolávej v církvi ke službě presbytery, katechety, lektory, pastorační pracovníky, kantory a další různě obdarované lidi, jak tvá církev potřebuje. Prosíme tě, dej, at' se řídíme tvou vůlí a tvými nařízeními a řády. Prosíme, dej, at' se i mezi námi na zemi děje tvá vůle, jakou máš v nebi. Amen.*